

STATENS VA-NÄMND

BESLUT

2013-11-08
Stockholm

BVa 87

Va 441/12,
Va 462/12, Va 604/12

SÖKANDE	1. A och A B Ombud för A B: A B	(Va 441/12)
	2. L G	(Va 462/12)
	3. M och H G Ombud för H G: M G	(Va 604/12)
MOTPART	Uddevalla kommun 451 81 Uddevalla Ombud: Kommunjuristen H L Adress som ovan	
SAKEN	Avgifter för dagvatten	

VA-NÄMNDENS AVGÖRANDE

1. Va-nämnden *fastställer att* sökandena för närvarande inte är skyldiga att för dagvatten-fastighet (Df) betala bruksavgifter.
 2. Va-nämnden *förpliktar* Uddevalla kommun att återbetala anläggningsavgifter avseende dagvatten-fastighet (Df) till
 - a. A och A B med 37 415 kr jämte ränta från den 5 oktober 2012,
 - b. L G med 21 130 kr jämte ränta från den 31 oktober 2012 samt
 - c. M och H G med 37 277 kr jämte ränta från den 8 oktober 2012.Ränta ska beräknas enligt 5 § räntelagen.
-

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

A och A B äger tillsammans fastigheten Uddevalla Svälte 1:14 (Va 441/12), L G äger fastigheten Uddevalla Svälte 1:92 (Va 462/12) och M och H G äger tillsammans fastigheten Uddevalla Svälte 1:36 (Va 604/12). Fastigheterna är belägna inom verksamhetsområdet för Uddevalla kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.

Kommunen har debiterat sökandena anläggningsavgifter för dagvatten.

Fastighetsägarna har yrkat att Va-nämnden förpliktar kommunen att till dem återbetala den del av anläggningsavgiften som avser dagvatten-fastighet (Df) jämte ränta enligt 5 § räntelagen på beloppet från dagen för betalning. Fastighetsägarna yrkar även att Va-nämnden ska fastställa att de inte är skyldiga att betala förbrukningsavgifter avseende dagvatten. Df-avgiften som har betalats in av fastighetsägarna och som de yrkar att kommunen ska återbetala är följande.

1. Va 441/12 - A och A B - 37 415 kr jämte ränta enligt 5 § räntelagen från den 5 oktober 2012,
2. Va 462/12 - L G - 21 130 kr jämte ränta enligt 5 § räntelagen från den 31 oktober 2012 och
3. Va 604/12 - M och H G - 37 277 kr jämte ränta enligt 5 § räntelagen från den 8 oktober 2012.

Kommunen har motsatt sig yrkandena men har inte ifrågasatt beloppen i sig.

Va-nämnden har hållit ett förberedande sammanträde och i samband med det låtit genomföra en besiktning av området. Sedan vissa kompletteringar har inkommit har målen därefter avgjorts efter föredragning.

Parterna har i huvudsak anfört följande

Kommunen

Det är fråga om ett s.k. omvandlingsområde med intressen för utökade byggrätter. En förutsättning för att kommunen skulle kunna bevilja utökade byggrätter var att kommunen ordnade med bra dagvattenlösningar i området, vilket nu har gjorts. Detta in-

nebär bl.a. att hus med boyta på upp till 200 m² och med ennockhöjd på 6,5 m kan få uppföras. Området utgör också del av ett s.k. Natura 2000-område.

Nuvarande dagvattenhantering i området går ut på att enskilda fastigheter leder dagvattnet via egna mindre ledningar vidare ner till ett dike som går utmed huvudgatan. Trafikverket äger diket. Det är ytterst tveksamt om diket räcker till, speciellt när en del grus m.m. följer med dagvattnet och kan sätta igen diket och skapa olägenheter. Troligtvis rinner dagvatten-gata (Dg) in på fastigheterna, och det avleds därefter via de enskilda Df-ledningarna till diket. Den lösning som fastigheterna har räcker inte till för att ta hand om allt dagvatten. En detaljplan för området förbereds vid nämnden som innebär att varje bostadsfastighet ska ha en fördröjningsanordning, vilket inte fastigheterna i målet har. En del fastigheter har sandfång, men sådana fördröjningsmagasin räcker inte till anser kommunen. Fördröjningsmagasin är t.ex. stenkistor som kan svälja många kubikmeter vatten. En fördröjningsanordning krävs i och för sig inte i dag av huvudmannen.

Avgifterna avser bortledande från fastigheterna genom förbindelsepunkt. Kommunen ska framför allt ta hand om tak- och dräneringsvatten samt vatten från andra hårdgjorda ytor. Efter att vattnet nått förbindelsepunkten rinner det vidare i kommunens dagvattenledning. Dess dimension är 315 mm. Ledningen går ner i riktning mot huvudgatan. Dagvattnet rinner sedan vidare till Kileviken (Svälte Kilevik).

Det finns i dag inte belägg för att fastigheterna har utsatts för översvämningar, men i och med att vatten rinner in på fastigheterna finns det risk för översvämning och därför en risk för ohälsa. Garageuppfarter, större tak m.m. gör att vattenmängderna ökar och så även behovet av att ta hand om vattnet. Det finns även risk för att miljön påverkas eftersom dagvattnet rinner ut i strandkanten vid Kileviken. Trafikverket avleder dagvattnet till samma vik som kommunen.

Kommunen menar sammanfattningsvis att det finns behov av att ta hand om dagvattnet i området och att kommunens lösning är den bästa. Eventuella framtida krav om att rena vatten m.m. innan dagvattnet släppts ut i viken kommer kommunen att kunna hantera bättre än enskilda fastighetsägare.

Vad gäller frågan om naturaområde m.m. så har kommunen haft lov att anlägga dagvattenledningar, men är osäkra vad som gäller för tillstånd att avleda vattnet till viken. Länsstyrelsen övervakar denna process. De miljöskydd m.m. som finns inom området framgår av ”Bevarandeplan för Natura 2000-område” (ab. 37), Länsstyrelsen Västra Götalands ”Värdebeskrivningar, Riksintresse för naturvård beslut 2000-02-07, uppdaterad 2008-01-16” (ab. 38) och Länsstyrelsen Västra Götalands ”Beslut om bildande av naturreservat Havstensfjorden i Uddevalla kommun, 2008-11-26” (ab. 39).

Fastighetsägarna (och i förekommande fall kommunens kommentarer)

Hänvisningar görs till en i målet ingiven karta som utgör bilaga till protokollet från sammanträdet i målet (beslutsbilaga 1)

Samtliga fastigheter har anslutit sig till kommunens dricks- och spillvattennät, men inte till dagvattennätet. Dagvattnet rinner ut till Kileviken, som går vidare ut till ett naturreservat. Det finns en del naturskydd m.m. som gäller i området och det ska även vara ett s.k. marint område. Fastigheterna har någon typ av uppsamling för tak- och dräneringsvatten, men inte från gräsmatta. Huvuddelen av det sistnämnda går troligtvis ut på gatan/diket. Det finns behov av att ta hand om dagvatten från fastigheterna, men den lösning som deras fastigheter har är minst lika bra som kommunens. Deras lösning innebär att vattnet går ut till samma vik som kommunens. Området består av kuperad terräng.

Utmed den stora vägen (huvudgatan) finns det ett öppet dike som Trafikverket har ordnat. Vid punkten X finns det en blå dagvattentrumma om 400 mm som Trafikverket äger. Den leder vattnet under huvudgatan.

Va 462/12 och 604/12 – Dessa två fastigheter har ordnat hanteringen genom att brunnar på fastigheterna samlar upp vatten från tak- och dräneringsvatten. Brunnarna har kopplats till en sluten ledning som går utmed deras fastigheter på Västra Björkviksvägen. Ledningens dimension är 110 mm och går ända ner till Trafikverkets dike vid punkten Y.

Va 462/12 – Huset är ca 80 m² inklusive balkongen. Boytan är ca 60 m². Vid husets trappa finns det en brunn som tar upp tak- och dräneringsvatten. Från brunnen går det en ledning sydväst genom tomten till en dagvattenbrunn vid punkten C. Till denna brunn kan även fastigheten *Va 441/12* koppla sitt dagvatten. Därutöver har de längs med den södra delen av tomten, närmast grannfastigheten i *Va 604/12* grävt ett dike.

Va 604/12 – Huset är ca 80 m². Tak- och dräneringsvattnet samlas upp och leds via ett rör till ledningen på gatan som fastigheten har gemensamt med *Va 462/12*. Ledningen fortsätter söderut mot Trafikverkets dike utmed huvudgatan till punkten Y. Man kan säga att vägföreningens och deras ledningar går parallellt med varandras på var sin sida av Västra Björkviksvägen. Kommunens anslutningspunkt för dagvattnet är vid soptunnan, eller punkten D på kartan.

Va 441/12 – På fastigheten finns det en uppsamlingsbrunn för tak- och dräneringsvatten. Brunnen är placerad vid punkten A och går i en rak bana sydost till en vägtrumma på Västra Björkviksvägen utanför fastigheten. Trumman tillhör en vägförening. Dess dimension är 200 mm. Även vatten från gatan tas upp av trumman. Trumman fortsätter sydväst ner mot Södra Björkviksvägen, vidare utmed fastigheten Uddevalla Svälte 1:15 och ner till Trafikverkets dike på huvudgatan. En inkoppling kan ske till ledningen som de andra två fastigheterna är kopplade till enligt vad ägarna har redovisat ovan. Fastigheten har möjlighet att ansluta sig till kommunens dagvattennät, men har valt att inte göra det. Fastigheten har två byggnader – ett nybyggt hus som är 100 m² stor samt det gamla huset från 1940-talet som är 40 m².

Kommunen har anfört att det är osäkert om Länsstyrelsen anser att det finns fördröjningsbehov i området. Fastigheterna får inte släppa ut sitt dagvatten på andra fastigheter. Kommunen vet inte heller vad det betyder för miljön att både kommunen och övriga fastighetsägare släpper ut sitt dagvatten till stranden. Kommunens dagvattenledning börjar ungefär vid korsningen Västra och Södra Björkviksvägen. Ledningen fortsätter österut längs med Södra Björkviksvägen. Vid korsningen Södra och Östra Björkviksvägen fortsätter ledningen därefter söderut mot huvudgatan och vidare ner till ett dike på andra sidan huvudgatan, se punkten Z. Ingen av fastigheterna längs med huvudgatan har fått några anvisade förbindelsepunkter. Enligt kommunens be-

siktningsprotokoll för fastigheten Uddevalla Svälte 1:14 (Va 441/12), så ska denna fastighet ha anslutit sig till kommunens dagvattensystem.

BESIKTNING

Vid besiktningen av området besöktes bl.a. de nu aktuella fastigheterna, se protokoll från besiktning (beslutsbilaga 2).

VA-NÄMNDENS SKÄL

Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), vattentjänstlagen, innebär skyldigheter för fastighetsägare att betala avgifter för allmänna vattentjänster *om* fastigheten finns inom va-anläggningens verksamhetsområde *och* den med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt. Vid bedömning av nämnda behov ska särskild hänsyn tas till i vilken utsträckning jämförda alternativ tillgodoser intresset av en god hushållning med naturresurser. (Jfr 24 §.)

Avgifterna kan avse vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt *och* sådant bortledande av vatten från fastigheten som inte sker genom en förbindelsepunkt. I det första fallet inträder avgiftsskyldighet när huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren om dess läge. I det andra uppkommer avgiftsskyldighet när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta. (Jfr 24-25 §§.)

Enligt § 4 av Uddevalla kommuns taxa kan avgift tas ut för vattenförsörjning (V), spillvattenavlopp (S), dag- och dränvattenavlopp från fastighet (Df) samt dagvattenavlopp från allmän platsmark (Dg). Nu aktuella mål gäller frågan om avgiftsskyldighet för dagvatten från fastighet (Df). Till grund för avgiftsskyldigheten har kommunen hänvisat till att fastigheterna numera ligger inom verksamhetsområdet för dagvatten och att man har anvisat förbindelsepunkt för dagvattenservis.

Kommunen har uppgett att avsikten är att tak- och dränvatten samt vatten från andra hårdgjorda ytor inom fastigheterna ska samlas upp och bortledas genom kommunens ledningar.

Parterna är ense om att fastighetsägarnas och kommunens lösning innebär att det aktuella dagvattnet från fastigheterna går ut till samma vik.

Av naturliga skäl så är tak- och dränvatten det som är enklast att samla upp och därför ofta lämpligast för bortledande genom ledningar. Det är typiskt sett också så att detta vatten kan omhändertas utan att några större mängder försvinner genom infiltration eller ytavrinning. För övrigt dagvatten gäller att en förhållandevis stor del ofta initialt omhändertas genom naturlig infiltration i marken. Vid kraftiga regn och innan tjälen har gått ur marken gäller detta i mindre grad.

Stora mängder dagvatten på en tomt som inte leds bort i ledningsnät kommer normalt ändå att på ett eller annat sätt rinna bort från tomten. För omhändertagande av sådant vatten kan huvudmannen ordna nödvändiga anordningar och när detta skett har denne, såsom redovisats ovan, stöd i vattentjänstlagen för att ta ut avgifter för en sådan vattentjänst (jfr 25 § första stycket 2). Även ett sådant avgiftsuttag förutsätter stöd i va-taxan. Om detta är det dock inte fråga nu. Kommunen har i stället endast hänvisat till att förbindelsepunkt har upprättats.

Va-nämnden gör följande bedömning.

Fastighetsägarna har hävdats att de inte är avgiftsskyldiga med hänvisning till bl.a. att deras lösningar motsvarar kommunens.

Iakttagelserna vid besiktning visar att fastigheterna har behov av tjänster som avser bortledande av tak- och dränvatten. Parterna är också ense i denna fråga. Till förbindelsepunkten kan vidare, efter vad besiktningen har visat, med rimliga åtgärder anslutas fastigheternas tak- och dränvatten. Även inom respektive fastighet förutsätter ett omhändertagande åtgärder. De av fastighetsägarna valda lösningarna innebär att vattnet försvinner från bostadsområdet och till den vik dit kommunen avser att leda dagvattnet. Varken i kommunens eller i fastigheternas egna lösningar ingår någon

rening av vattnet. De båda lösningarna får anses vara i princip likvärdiga. Va-nämnden anmärker att detta, för fastigheten Uddevalla Svälte 1:14 (Va 441/12), gäller under förutsättning att denna fastighet ansluts till den (för de två andra fastigheterna Uddevalla Svälte 1:36 och Uddevalla Svälte 1:92) gemensamma ledning som börjar vid dagvattenbrunnen vid punkten C och slutar vid Y på kartan i beslutsbilaga 1.

Det får anses vara uppenbart att det för fastighetsägarna finns en ekonomisk fördel med att de själva ordnar omhändertagandet. Även detta ska beaktas.

Vid dessa bedömningar får fastighetsägarna anses ha visat att omhändertagandet av det aktuella vattnet för närvarande, och för fastigheten Uddevalla Svälte 1:14 under förutsättning att denna ansluts på ovan angivet sätt, kan tillgodoses bättre genom fastigheternas egna anordningar. Deras talan ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga 3

På Va-nämndens vägnar

Lars Olsson

Va-nämnden: rådmannen Lars Olsson, ordförande samt ledamöterna Jörgen Hanaeus, Inger Hansson, Sture Bergström, Krister Nilsson och Britt Sahleström (enhälligt).